

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра соціальної роботи та реабілітації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
Інна САВИЦЬКА

“ ____ ” _____ 20 ____ р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри соціальної роботи
та реабілітації
протокол №3 від “26”03.2025 р.
Завідувач кафедри _____ Ірина Сопівник

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОПП «Соціальна робота»
_____ Інна Осадченко

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»

Галузь знань 23 Соціальна робота
Спеціальність І01 Соціальна робота та консультування
Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»
Факультет (ННІ) гуманітарно-педагогічний
Розробники: Григоренко Т.В., доктор філософії, доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни **«Основи медичної психології»**

Освітній компонент «Основи медичної психології» є нормативним (цикл спеціальної (фахової) підготовки).

Завдання вивчення дисципліни є:

- формування у студентів знань про основні проблеми медичної психології, засвоєння базових понять і закономірностей психічної діяльності, а також особливостей особистості соматично хворої людини; ознайомлення з напрямками взаємодії психолога, лікаря та соціального працівника в умовах клініки;

- розвиток навичок делікатного, етичного та підтримувального спілкування з пацієнтами у медико-соціальному середовищі; набуття медико-психологічних умінь, зокрема в аспектах психотерапевтичної допомоги, психопрофілактики та психогігієни, що є важливими для ефективного соціального супроводу хворих.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	I01 Соціальна робота та консультування	
Освітня програма	Соціальна робота	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	4год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	4год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	60 год.	112год.
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою курсу є формування уявлення про ключові аспекти медичної психології, засвоєння основ психічної діяльності та особливостей поведінки соматично хворих осіб, а також опанування основами психологічної підтримки в медико-соціальному середовищі. Особлива увага приділяється розвитку навичок делікатного та ефективного спілкування з пацієнтами, розумінню міжпрофесійної взаємодії з медичними фахівцями та формуванню практичних умінь у сфері психотерапії, психопрофілактики та психогігієни, що є необхідними для надання комплексної соціальної допомоги.

інтегральна компетентність (ІК):

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК 11.**

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного) **(ФК 1).**
2. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів, в тому числі на етапі раннього втручання. **(ФК 9).**
3. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей, в тому числі на етапі раннього втручання. **(ФК 11).**

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

1. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. **(ПРН 3).**
2. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань, в тому числі на етапі раннього втручання. **(ПРН 7).**
3. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів **(ПРН 13).**
4. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання. **(ПРН 20).**

2 Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Вступ до медичної психології в контексті соціальної роботи													
Тема 1. Вступ до медичної психології. Предмет, завдання, методи		12	2	5			5	14	2				12
Тема 2. Організація та управління системою охорони психічного здоров'я в Україні.		12	2	5			5	14		2			12
Тема 3. Психосоматика: особистість і хвороба.		12	2	5			5	12					12
Тема 4. Медична деонтологія (Особистість лікаря)		12	2	5			5	12					12
Тема 5. ІІІ в медичній психології: трансформація захисту ментального здоров'я		14	4	5			5	12					12
Тема 6. Психологічні особливості пацієнтів (відповідно профілю)		14	4	5			5	13					13
Тема 7. Психологічні аспекти залежної, суїцидальної поведінки, танатології і евтаназії		12	2	5			5	13					13
Разом за змістовим модулем 1		70	18	35			35	90					86
Змістовий модуль 2. Психологічний практикум в соціальній роботі													
Тема 1. Основи психотерапії. Практикум з психологічного консультування.		36	6	15			15	15	2				13
Тема 2. Прикладні засади інтердисциплінарності медичної психології та інклюзії. Практика		16	6	10			10	15		2			13

психодіагностики та новітні технології нейрокорекції.													
Разом за змістовим модулем 2	50	12	25			25	30	2	2				26
Усього годин	120	30	60			60	120	4	4				112
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)		-	-	-		-		-	-	-			-
Усього годин													

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до медичної психології. Предмет, завдання, методи	4
2	Організація та управління системою охорони психічного здоров'я в Україні.	4
3	Психосоматика: особистість і хвороба	6
4	Медична деонтологія (Особистість лікаря)	6
5	ШІ в медичній психології: трансформація захисту ментального здоров'я	8
6	Психологічні особливості пацієнтів (відповідно профілю)	8
7	Психологічні аспекти залежної, суїцидальної поведінки, танатології і евтаназії	8
8	Основи психотерапії. Практикум з психологічного консультування.	8
9	Прикладні засади інтегрованості медичної психології та інклюзії. Практика психодіагностики та новітні технології нейрокорекції.	8
Усього		60

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Вступ до медичної психології. Предмет, завдання, методи	4
2	Організація та управління системою охорони психічного здоров'я в Україні.	4
3	Психосоматика: особистість і хвороба.	6
4	Медична деонтологія (Особистість лікаря)	6
5	ШІ в медичній психології: трансформація захисту ментального здоров'я	8
6	Психологічні особливості пацієнтів (відповідно профілю).	8
7	Психологічні аспекти залежної поведінки, суїцидальної поведінки, танатології і евтаназії	8
8	Основи психотерапії. Практикум з психологічного консультування.	8
9	Прикладні засади інтегрованості медичної психології та інклюзії. Практика психодіагностики та новітні технології нейрокорекції.	8
Разом		60

5. Теми самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	ІІІ – перспективний інструмент моніторингу, діагностики та профілактики хвороби	4
2	Штучний інтелект: виклики, ризики та перспективи	4
3	Соціальний працівник в аспекті медико-психологічної підтримки пацієнтів.	6
4	ІІІ – перспективний інструмент моніторингу, діагностики та профілактики хвороби	6
5	Опишіть можливі психологічні реакції пацієнта, якому щойно повідомили про діагноз «рак» чи іншому захворюванні. Яку первинну психологічну підтримку може надати соціальний працівник у цій ситуації	8
6	Соціальний працівник працює з родиною, в якій дитина має хронічне захворювання. Батьки відчують постійний стрес та емоційне виснаження.	8
7	Які стратегії допомоги може запропонувати соціальний працівник для підтримки психологічного благополуччя батьків	8
8	До соціального працівника звернулася людина, яка нещодавно перенесла інсульт (чи інші захворювання) та відчуває труднощі з адаптацією до нових умов життя.	8
9	Які психологічні аспекти слід врахувати соціальному працівнику при наданні допомоги цій людині	8
Разом		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, самостійних робіт, проєктів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

6. Методи навчання.

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму

2. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Вступ до медичної психології в контексті соціальної роботи		
П.р. 1. Вступ до медичної психології. Предмет, завдання, методи	ПРН 3,7,13,20 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати	6
С.р.1 ІІІ – перспективний інструмент моніторингу, діагностики та	теоретичні знання та практичний досвід.	3

профілактики хвороби	Використовувати спеціалізоване	
П.р.2. Організація та управління системою охорони психічного здоров'я в Україні.	програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань, в тому числі на етапі раннього втручання.	6
С.р.2 Штучний інтелект: виклики, ризики та перспективи	Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів	3
П.р 3. Психосоматика: особистість і хвороба.	Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.	6
С.р.3 Соціальний працівник в аспекті медико-психологічної підтримки пацієнтів.	Знати: теоретичні основи медичної психології; методи соціальної діагностики; потреби та ресурси отримувачів соціальних послуг; етичні аспекти роботи	3
П.р. 4. Медична деонтологія (Особистість лікаря)	Вміти: ідентифікувати та формулювати проблеми, інтегрувати знання з практикою.	7
С.р.4 ІІІ – перспективний інструмент моніторингу, діагностики та профілактики хвороби		4
П.р.5. ІІІ в медичній психології: трансформація захисту ментального здоров'я		7
С.р.5 Опишіть можливі психологічні реакції пацієнта, якому щойно повідомили про діагноз «рак» чи іншому захворюванні. Яку первинну психологічну підтримку може надати соціальний працівник у цій ситуації		4
П.р. 6. Психологічні особливості пацієнтів (відповідно профілю).		7
С.р.6 Соціальний працівник працює з родиною, в якій дитина має хронічне захворювання. Батьки відчують постійний стрес та емоційне виснаження.		4
П.р. 7 Психологічні аспекти залежної поведінки, суїцидальної поведінки, танатології і евтаназії		7
С.р.7 Які стратегії допомоги може запропонувати соціальний працівник для підтримки психологічного благополуччя батьків		4
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психологічний практикум в соціальній роботі		
П.р. 1 Основи психотерапії. Практикум з психологічного консультування.	ПРН 3,7,13,20 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань, в тому числі на етапі раннього втручання. Використовувати методи соціальної	23
С.р.1 До соціального працівника звернулася людина, яка нещодавно перенесла інсульт (чи інші		13

захворювання) та відчуває труднощі з адаптацією до нових умов життя.	діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів	
П.р. 2 Прикладні засади інтердисциплінарності медичної психології та інклюзії. Практика психодіагностики та новітні технології нейрокорекції.	Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.	22
С.р.2 Які психологічні аспекти слід врахувати соціальному працівнику при наданні допомоги цій людині	Знати: теоретичні основи медичної психології; методи соціальної діагностики; потреби та ресурси отримувачів соціальних послуг; етичні аспекти роботи Вміти: ідентифікувати та формулювати проблеми, інтегрувати знання з практикою.	12
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5232>);
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

12. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Медична психологія : Підручник для студентів вищих навчальних закладів ВМНЗ IV рівня. За редакцією д. мед. н., проф. Пустовойта М. М. та д.мед.н., проф. Опрі Є. В. [Пустовойт М. М., Опрі Є. В., Донець О. Ю. та ін.] – Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2024. – 328 с.
2. Медична психологія : підруч. ; за заг. ред. докт. мед. наук, проф. І. Д. Спіріної. Дніпро : ЛПРА, 2022. 300 с.
3. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування / Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. – «Знання». 2021. – 312с
4. Супрун Д.М. Теорія та практика впровадження діагностичних технологій в галузі спеціальної освіти: Навчально-методичний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. 317 с.
5. Супрун Д.М, Лаунер М.-А., Сопівник І.В., Сопівник Р.В., Григоренко Т.В Іншомовна комунікація в соціальній сфері (для соціальних менеджерів): навчальний посібник. Київ, 2024. 553 с. D.Suprun, M.-A.Launer, I.Sopivnyk, R.Sopivnyk, T.Hryhorenko Foreign Language Communication in the Social Sphere (for Social Managers). Kyiv: 2024. 553 pp.

Допоміжна:

1. Основи медичної психології : конспект лекцій / укладач Т. В. Іванова. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – с.

Інформаційне забезпечення:

1. The Oxford Handbook of Clinical Psychology.
<http://docshare04.docshare.tips/files/28023/280238870.pdf>
2. Clinical Psychology.
<https://dl.uswr.ac.ir/bitstream/Hannan/131926/1/Clinical.Psychology.7.edition.pdf>
3. Notion
<https://www.notion.so/Medical-Psychology-18c639d297d38026abcfdb452485cce7>